

Прашања и одговори поврзани со Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 218/16)

1. Прашање: Кога ќе биде исполнет критериумот од точката 1 потточка 39) алинеја 3 за значајно вложување на банката во лице од финансискиот сектор?

Критериумот за значајно вложување од точката 1 потточка 39) алинеја 3 се смета дека ќе биде исполнет за вложување на банката во лица од финансискиот сектор (пример: друштво за помошни банкарски услуги, друштво за управување со инвестициски фондови, друштво за управување со пензиски фондови) коишто не се предмет на консолидирана супервизија, согласно со Одлуката за консолидирана супервизија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 17/08), но се предмет на консолидација, согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди коишто важат за банките.

2. Прашање: На кој начин треба да се разграничат побарувањата врз основа на повеќе платен данок согласно со даночната регулатива, коишто треба да се вклучат во одбитната ставка „одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката“ и во одбитната ставка „одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката и произлегуваат од повремени разлики“?

Во одбитната ставка „одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката“, може да се вклучат побарувања како што се побарувањата врз основа на платена аконтација на данок, при што во услови на остварување загуба на крајот на годината, овие побарувања ќе претставуваат одложено даночно средство. Од друга страна, во одбитната ставка „одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката и произлегуваат од повремени разлики“, може да се вклучат побарувања како што се побарувањата врз основа на повеќе платен данок при пресметката на расходите за амортизација на основните средства. Така, овие одложени даночни средства можат да се јават кога пресметката на расходите, согласно со даночната регулатива, се врши врз основа на пропорционален метод, за разлика од пресметката на расходите преку билансот на успех на банката, која согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди коишто важат за банките, може да се врши согласно со прогресивна метода.

3. Прашање: Која е целта на посебните дефиниции за „тековна добивка или тековна загуба“, „добивка на крајот на годината или загуба на крајот од годината“ и „добивка расположлива за распределба“?

Согласно со точката 13 потточка 13.5. од Одлуката, тековната добивка или добивката на крајот од годината (пред да биде потврдена од Собранието на банката) се позиции од редовниот основен капитал на банката доколку ги

исполнуваат условите од точката 15 од Одлуката. Тие можат да се вклучат во пресметката на редовниот основен капитал на банката (до донесување одлука на Собранието на банката) само врз основа на добиена согласност од Народната банка врз основа на комплетната документација предвидена во Одлуката.

Од друга страна, добивката расположлива за распределба се однесува на добивката по оданочување, потврдена од Собранието на банката и на тековната добивка, коишто ги исполнуваат условите за распределба на дивиденда или плаќање на аванс на дивиденда, согласно со Законот за трговските друштва (член 487 и член 489). Оваа добивка се користи при утврдувањето на условите дали банката може да исплати надоместокот на имателите на капиталните инструменти од редовниот основен капитал (точка 14.7 алинеја 2 од Одлуката) и од додатниот основен капитал (точка 19-а.11 алинеја 1 од Одлуката) и нема ефект врз пресметката на сопствените средства.

4. Прашање: Дали може согласноста од Народната банка за вклучување капитален инструмент од редовниот основен капитал да се добие во текот на постапката на издавање на инструментот, со напомена дека во моментот кога ќе бидат исполнети условите од точката 14 од Одлуката овој инструмент да се вклучи во редовниот основен капитал?

Согласноста од Народната банка за капиталните инструменти од редовниот основен капитал на банката се издава врз основа на комплетна документација од која ќе може да се утврди дека се исполнети условите пропишани во точката 14 од Одлуката. Притоа, во текот на постапката на издавање на инструментот не е исклучена можноста за постојана комуникација со Народната банка со цел соодветно комплетирање на бараната документација.

5. Прашање: Дали банката може да ја вклучи тековната добивка во пресметката на сопствените средства доколку Надзорниот одбор не донесол одлука за исплата на дивиденда, а стапката на исплата на дивиденда е еднаква на 100%?

Согласно со точката 15 став 2 од Одлуката, во случаите кога Надзорниот одбор не донесол одлука за исплата на дивиденда, тековната добивка или добивката на крајот на годината се намалува за највисокиот износ на дивиденда, утврдена врз основа на (1) стапката на исплата на дивиденда од политиката на дивиденди, (2) просечната стапка на исплата на дивиденда во последните три години или (3) стапката на исплата на дивиденда од последната година. Доколку стапка на исплата на дивиденда во кој било од наведените случаи е 100%, банката не може да ја вклучи тековната добивка (или добивката на крајот на годината) во пресметката на нејзините сопствени средства.

6. Прашање: Дали е доволно изјавата којашто треба да биде потпишана од членовите на Управниот одбор, согласно точката 15 став 5 алинеја 2 од Одлуката, да биде поткрепена со биланс на успех и пресметка за распределба на тековната добивка или добивката на крајот на годината, изработена од стручните служби во банката?

Во прилог на Изјавата којашто треба да биде потпишана од членовите на Управниот одбор можат да бидат доставени билансот на успех и пресметката за распределба на тековната добивка или добивката на крајот на годината, изработени од стручните служби во банката. Целта на оваа одредба од Одлуката е да се добијат податоци врз основа на кои ќе можат да се согледаат сите позиции на тековната добивка или на добивката на крајот од годината, како и одделните плаќања од добивката.

7. Прашање: Дали во пресметката на редовниот основен капитал за следните квартали од тековната календарска година може да се вклучи тековна добивка којашто е помала во однос на тековната добивка за која е добиена согласноста од Народната банка, односно дали износот што се вклучува во редовниот основен капитал може да се коригира само за износот на нејзиното намалување?

Целта на точката 15 од Одлуката е во редовниот основен капитал да биде вклучен само оној износ на тековната добивка којшто е потврден од ревизор. Намалената добивка не би го исполнила овој услов од Одлуката. Исто така, согласно со точката 15 став 7 од Одлуката, тековната добивка којашто е помала или еднаква на тековната добивка за која е добиена согласност од Народната банка не може да се вклучи во пресметката на сопствените средства во следните периоди од тековната календарска година.

8. Прашање: Што се подразбира под терминот „вложувања на банката коишто вештачки ги зголемуваат нејзините сопствени средства“?

Терминот „вложувања на банката коишто вештачки ги зголемуваат нејзините сопствени средства“, генерално ги вклучува сите директни, индиректни и синтетички вложувања на банката во капитални инструменти на лица од финансискиот сектор, коишто истовремено имаат вложувања во банката со кои се зголемуваат нејзините сопствени средства. Исклучок од ваквото правило можат да се сметаат директните, индиректните и синтетичките вложувања во капитални инструменти на лицата од финансискиот сектор, коишто банката ги чува за тргување.

9. Прашање: Каков треба да биде третманот на вложувањата на банката во капитални инструменти на небанкарски финансиски институции коишто не надминуваат 10% од нејзиниот редовен основен капитал?

Согласно со точката 16 потточка 16.6 став 2 од Одлуката, износот на директните, индиректните и синтетичките вложувања во небанкарски финансиски институции којшто не надминува 10% од редовниот основен капитал на банката се вклучува во утврдувањето на активата пондерирана според ризиците, согласно со главата VI од Одлуката.

10. Прашање: Дали во точката 16 потточка 16.10 од Одлуката под „трошоци за данок“ се подразбира данокот на добивка?

Одбитната ставка „трошоци за данок“ од точката 16 потточка 16.10 од Одлуката се однесува на данокот на добивка, доколку не бил соодветно земен

предвид при утврдувањето на останатите позиции од редовниот основен капитал (на пример при утврдувањето на износот на добивката на крајот на годината).

11. Прашање: Дали банката може да не го примени исклучокот предвиден во точката 17 став 2 од Одлука и да ги вклучи позициите од точката 16 потточките 16.3. и 16.7. од Одлуката како одбитни ставки, доколку нивниот збир не го надминува лимитот од точката 17 став 3 од Одлуката?

Одредбата од точката 17 став 2 од Одлуката ѝ дава право на банката самата да одлучи дали овие позиции ќе ги вклучи како одбитна ставка од редовниот основен капитал на банката и притоа ќе користи пондер на ризичност од 0% при пресметката на активата пондерирана според кредитниот ризик или нема да ги вклучи како одбитна ставка од редовниот основен капитал, но притоа ќе користи пондер на ризичност од 250% при пресметката на активата пондерирана според кредитниот ризик. Банката треба да го опфати третманот на овие позиции при пресметката на сопствените средства во своите интерни акти.

12. Прашање: Дали и во кои случаи банката би била должна постојано да поседува обични акции во износ којшто е доволен за претворање на инструментите од додатниот основен капитал во капитални инструменти од редовниот основен капитал, согласно со точката 19-б став 5 алинеја 1 од Одлуката?

Оваа одредба од Одлуката се однесува на случаите кога при настанување на критичниот настан е предвидено претворање на капиталните инструменти од додатниот основен капитал во позиции од редовниот основен капитал. Доколку е предвидено претворање на овие инструменти во обични акции, потребна е соодветна одлука од Собранието на банката за издавање обични акции најмалку во ист износ како и капиталните инструменти од додатниот основен капитал. Оваа одлука треба да биде донесена во исто време со донесувањето на одлуката од Собранието на банката за издавање капитални инструменти од додатниот основен капитал.